

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 9. 11. 2019

Število objav: 8

Internet: 7

Tisk: 1

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 1

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 7

Internet	Naslov	8. november		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Radioprvi.rtvsl.si; 530.251, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 8. 11. 2019		
Stran v zbirki: 5	Avtor	Pavle Jakopič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...predsednik Organizacijskega komiteja Planice. – Pred 60-imi leti se je Mestni svet odločil, da bo problem železniškega vozlišča v Ljubljani rešil z graditvijo cestnih podvozov. Prvega na takratni Titovi cesti (danes Dunajski) pri Bavarskem dvoru so odprli na današnji dan leta 1962 in takrat tudi odstranili leseni...			

Internet	Naslov	Tedenska napoved - Slovenija od 11. do 17. 11.		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Napoved dogodkov; 8. 11. 2019		
Stran v zbirki: 8	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Next Round, na kateri bodo tuji in domači investitorji spoznavali najboljše slovenske startupe. LJUBLJANA - Prireditelj ob 70-letnici Zavoda za gradbeništvo Slovenije, osrednji govornik bo premier Marjan Šarec. LJUBLJANA - Predsednik DZ Dejan Židan in direktor Kemijskega inštituta Gregor Anderluh si...			

Internet	Naslov	Ekonomsko ogledalo: Rast gospodarske aktivnosti ostaja umirjena		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 8. 11. 2019		
Stran v zbirki: 9	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Umar. Rast razpoložljivega dohodka gospodinjstev pozitivno vpliva tudi na gradnjo stanovanjskih stavb, medtem ko se aktivnost v preostalih segmentih gradbeništva v zadnjih mesecih umirja. Najbolj intenziven je ta trend v gradnji nestanovanjskih stavb, kar na uradu povezujejo s poslabšanimi pričakovanji poslovnega...			

Internet	Naslov	Ljudje oblikujemo stavbe, potem te stavbe oblikujejo nas		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Svetkapitala.si; 78.406, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 8. 11. 2019		
Stran v zbirki: 28	Avtor	Kaja Kovič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zdravih stavbah v veličastni stavbi Le Carreau du Temple v središču Pariza. Prislunhila so mu slovita imena iz sveta arhitekture, notranjega oblikovanja, gradbeništva , medicine, znanosti in vladnih organizacij. Več kot 600 udeležencem z vsega sveta so na dvodnevnem dogodku Velux Days in Paris: Daylight Symposium in Healthy...			

Internet	Naslov	Nove zelene zaveze EU		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Svetkapitala.si; 78.406, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 8. 11. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Simona Drevenšek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...in postopno zmanjšanje brezplačnih pravic, ki se dodeljujejo letalskim prevoznikom. Prav tako bo predlagala njegovo nadaljnjo razširitev na promet in gradbeništvo . Z novim skladom za pravičen prehod na nizkoogljičnost pa naj bi EU pomagala najbolj prizadetim prebivalcem in regijam. Nove obdavčitve za mala podjetja...			

Tisk	Naslov	Kemis mora nelegalno zgrajeni podzemni rezervoar odstraniti do 15. aprila		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Naš časopis; 35.000, Slovenija	Stran: 5	Površina: 317 cm ²
	Rubrika, Datum	Občina Vrhnika; 8. 11. 2019		
Stran v zbirki: 33	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...armiranobetonski objekt za zajemanje vode skupaj z nadzemnim kontejnerjem iz montažnih panelov. Kemis za objekt nima ne gradbenega ne uporabnega dovoljenja. Gradbeni zakon smatra tak objekt za nelegalen objekt, so pojasnili odločitev. Podjetje mora nelegalni objekt na svoje stroške odstraniti do 15. aprila 2020. Če je nedovoljen...			

Internet	Naslov	Ljudje oblikujemo stavbe, potem te stavbe oblikujejo nas		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Aktualno24.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 8. 11. 2019		
Stran v zbirki: 52	Avtor	Kaja Kovič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zdravih stavbah v veličastni stavbi Le Carreau du Temple v središču Pariza. Prislunhila so mu slovita imena iz sveta arhitekture, notranjega oblikovanja, gradbeništva , medicine, znanosti in vladnih organizacij. Več kot 600 udeležencem z vsega sveta so na dvodnevnem dogodku Velux Days in Paris: Daylight Symposium in Healthy...			

Internet	Naslov	Brezplačni ogled dobre prakse v Avstriji - polimerni materiali in avtomobilska industrija		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Podjetniski-portal.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 8. 11. 2019		
Stran v zbirki: 54	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sistemov (hibrid, pogonski motor, menjalnik, električni pogon, baterije, gorivne celice in krmilna tehnologija) za osebna vozila, gospodarska vozila, gradbeništvo, velike motorje in njihovo integracijo v vozilo. Skupaj ima kar 10.000 zaposlenih, od tega na lokaciji v Gradcu 4.000. Kot svetovni tehnološki vodja AVL...			

8. november

 radioprvi.rtvsllo.si/2019/10/8-november-2

Številne tehnične novosti industrijske dobe so sredi 19. stoletja vplivale tudi na ritem in način življenja na Slovenskem. Posebna simbola napredka tistega časa sta bila železnica in plinska razsvetljava. Tudi Ljubljana je bila vse do leta 1861 razsvetljena z oljnimi svetilkami.

Fran Šuklje je v svojih spominih zapisal: "Razsvetljava so predstavljale le redke borne svetiljke, v katerih je tužno brlelo repno olje. Tema po cestah je bila taka, da je vsakokrat, če smo otroci bili na obisku pri kaki znani rodbini, zvečer prišla po nas služkinja z gorečo hlevsko svetiljko, da nas je spremila do doma."

Ideja o plinski razsvetljavi se je v Ljubljani uresničila na današnji dan pred 156-imi leti. Luč je naprej zagorela v zasebnih lokalih, čez deset dni pa tudi po cestah in ulicah. Osvetlili so vse mostove in notranji del mesta, najlepše pa je bil razsvetljen park Zvezda. Za mestno razsvetljava so uporabili 241 plinskih svetilk, na periferiji pa so čez nekaj let oljne svetilke zamenjali s petrolejskimi.

Industrialec FRAN BONAČ se je rodil na današnji dan leta 1880 v Ljubljani. Knjigoveštva se je naučil pri svojem očetu in znanje dopolnil v Nemčiji. Leta 1909 je prevzel vodstvo očetove kartonažne tovarne. Da bi se izognil uvozu in nakupu papirja in kartona, je 1920. leta ustanovil svojo tovarno lepenke, kartona in papirja na Količevem ter začel oskrbovati z izdelki vso državo. Leta 1938 je v Krškem začel graditi tovarno celuloze – proizvodnja se je začela dve leti pozneje. Svoje obrate je

povezal v uspešno gospodarsko enoto. Fran Bonač je bil tudi član upravnega odbora ljubljanske kreditne banke, do leta 1940 predsednik Združenih papirnic in dvajset let predsednik Velesejma Ljubljana.

Na današnji dan leta 1935 se je v Mengšu rodil gospodarstvenik **FRANC PREMK**. Med drugim je bil pomočnik republiškega sekretarja za promet in zveze, sekretar Zveze obrtnih združenj Slovenije, leta 1985 pa je v podjetju Petrol postal pomočnik generalnega direktorja, odgovoren za področje razvoja. Pozneje je kot generalni direktor uvedel nove poslovne prijeme in tehnike ter tako Petrolu omogočil, da je kljub razpadu trga leta 1991 ohranil vodilni položaj na svojem področju. Kot uspešen gospodarstvenik je Franc Premk podpiral slovensko tekmovalno smučanje in bil tudi predsednik Organizacijskega komiteja Planice.

Pred 60-imi leti se je Mestni svet odločil, da bo problem železniškega vozlišča v Ljubljani rešil z graditvijo cestnih podvozov. Prvega na takratni Titovi cesti (danes Dunajski) pri Bavarskem dvoru so odprli na današnji dan leta 1962 in takrat tudi odstranili leseni most za pešce, ki se je vse od leta 1907 bočil nad tiri tega najbolj obremenjenega prehoda. Hkrati so gradili še drugi podvoz na Celovski cesti pri Tivoliju.

Spomladi istega leta so začeli križišča opremljati s semaforji. Prvi so začeli utripati na križišču Karlovške ceste in ceste iz predora pod Gradom. Izdelala in postavila jih je tovarna Iskra. Mimogrede: prvi prometni semafor na električno napajanje (sicer le z rdečo in zeleno lučjo) je začel pred sto tremi leti delovati v ameriškem mestu Clevelandu.

V začetku meseca novembra leta 1971 so ob cestah v središču Ljubljane "zrasle" tudi prve parkirne ure. Najprej je bilo treba parkiranje plačevati na Kidričevi (zdaj Štefanovi) ulici, na Trgu Osvobodilne fronte in na Mestnem trgu, tri leta pozneje pa se je na ljubljanskih ulicah pojavil še prvi "pajek" – posebno vozilo za odvažanje nepravilno parkiranih avtomobilov.

Tedenska napoved - Slovenija od 11. do 17. 11.

Tedenska napoved - Slovenija od 11. do 17. 11.

Ljubljana, 8. novembra - Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije od 11. do 17. novembra.

PONEDELJEK, 11. novembra

BRUSELJ - Zasedanje zunanjih ministrov **EU** z udeležbo ministra Mira Cerarja, govorili bodo o turški vojaški operaciji v Siriji, Afganistanu in odnosih z Iranom.

LJUBLJANA - Preiskovalna komisija **DZ** o **DUTB** bo zaslišala nekdanjega finančnega ministra Uroša Čuferja in nekdanjo premierko Alenko Bratušek.

LJUBLJANA - Odbor **DZ** za delo bo obravnaval zahtevo **DS** za ponovno odločanje o noveli zakona o socialno varstvenih prejemkih.

LJUBLJANA - Novinarska konferenca Zavoda **RS** za zaposlovanje, na kateri bodo predstavili primanjkljaje na trgu dela.

BERN - Minister za zdravje Aleš Šabeder ter generalna direktorja **UKC** Ljubljana in **UKC** Maribor, Janez Poklukar in Vojko Flis, bodo obiskali več zdravstvenih ustanov v Švici. (do 13.)

LJUBLJANA - Dogodek **GZS** z naslovom Hrana prihodnosti, na katerem bodo govorili o pridelavi in predelavi hrane ter trendih v kmetijstvu in živilstvu.

LJUBLJANA - Napovedana je stavka delavcev v Pošti Slovenije in invalidskem podjetju Pošte Slovenije.

LJUBLJANA - Dnevi slovenskega turizma (**DST**). (do 13.)

LJUBLJANA - Sklepni dogodek mednarodnega izobraževalnega programa **ITM** v organizaciji agencije Spirit.

PRIŠTINA - Zasedanje kmetijskih ministrov z območja **JV** Evrope, udeležil se ga bo državni sekretar na kmetijskem ministrstvu Damjan Stanonik. (še 12.)

LJUBLJANA - Novinarska konferenca **MIZŠ** in **ARRS** ob vzpostavitvi programa Aleša Debeljaka (1961-2016) za povezovanje slovenskega znanja in inovacij.

LJUBLJANA - Nacionalni inštitut za biologijo bo podelil nagrade Miroslava Zeia za izjemne dosežke, govornik bo minister za izobraževanje Jernej Pikalo.

MARIBOR - Podelitev Murkove nagrade, Murkovega priznanja in Murkove listine za leto 2019, ki jih podeljuje Slovensko etnološko društvo.

LJUBLJANA - Odprtje prodajne razstave tujih knjig Frankfurt po Frankfurtu. (do 16.)

LJUBLJANA - Slovenski teden filma ob praznovanju 100. obletnice rojstva pionirja slovenskega filma Franceta Štiglica (1919-1993). (do 15.)

KOPER - Na okrožnem sodišču razglasitev sodbe Marku Matiču, obtoženemu dvojnega umora v Krkavčah avgusta lani.

MARIBOR - Martinovo, ki ga obeležujemo na god sv. Martina. Po državi bodo martinovanja, največje v Mariboru.

LJUBLJANA - Svetovni dan boja proti odvisnosti.

TOREK, 12. novembra

BRUSELJ - Zasedanje sveta za zunanje zadeve v formatu obrambnih ministrov **EU** z udeležbo ministra Karla Erjavca. Razpravljali bodo tudi o sodelovanju med **EU** in Natom.

LJUBLJANA - Pogajanja o možnih spremembah volilne zakonodaje pri predsedniku republike Borutu Pahorju.

LJUBLJANA - Odbor **DZ** za finance bo obravnaval zahtevi **DS** za ponovni odločanje o zakonu za zagotovitev sodnega varstva po izbrisih v bankah ter o noveli Zujf, ki zvišuje urno postavko za študentsko delo.

LJUBLJANA - Kreativni forum Ljubljana v soorganizaciji zunanjega ministrstva, udeležilo se ga bo okoli 150 predstavnikov iz 20 držav. (do 15.)

ŽENEVA - Zasedanje delovne skupine za univerzalni periodični pregled Sveta **OZN** za človekove pravice, zunanji minister Miro Cerar bo predstavil nacionalno poročilo o stanju človekovih pravic v Sloveniji.

LJUBLJANA - V okviru **DST** novinarska konferenca z ministrom za gospodarstvo Zdravkom Počivalškom in direktorico **STO** Majo Pak ter plenarno zasedanje z nagovorom premierja Marjana Šarca.

BLED - Konferenca pokojninskega in invalidskega zavarovanja v organizaciji **GV** Založbe, nagovor bo imela ministrica za delo Ksenija Klamperfer. (še 13.)

KOPER - Podpis dogovora med Luko Koper in Mestno občino Koper o izvajanju omilitvenih ukrepov za zmanjšanje vplivov pristaniške dejavnosti na okolje.

LJUBLJANA - Novinarska konferenca skupine s področja avtomobilizma in nepremičnin Regia Group o procesu prestrukturiranja.

LJUBLJANA - Investicijska konferenca Next Round, na kateri bodo tuji in domači investitorji spoznavali najboljše slovenske startupe.

LJUBLJANA - Prireditev ob 70-letnici Zavoda za **gradbeništvo** Slovenije, osrednji govornik bo premier Marjan Šarec.

LJUBLJANA - Predsednik **DZ** Dejan Židan in direktor Kemijskega inštituta Gregor Anderluh si bosta v **DZ** ogledala razstavo ob 150-letnici periodnega sistema.

SREDA, 13. novembra

LJUBLJANA - Odbor **DZ** za zunanjo politiko bo za delno zaprtimi vrati med drugim govoril o širitvi diplomatsko-konzularne mreže **RS**.

LJUBLJANA - Javna predstavitev mnenj o noveli zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ki jo pripravlja odbor **DZ** za pravosodje.

LJUBLJANA - Odbor **DZ** za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se bo na ločenih sejah seznanil s poročilom o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2018.

LJUBLJANA - Preiskovalna komisija **DZ** v zadevi Kangler bo zaslišala generalnega državnega tožilca Draga Šketo in tožilca Nika Pušnika.

LJUBLJANA - Komisija **DZ** za nadzor javnih financ bo spregovorila o sistemski korupciji pri uvedbi postopka poenostavljene prisilne poravnave.

LJUBLJANA - Seja **DS**, med drugim bodo obravnavali letni poročili Evropskega računskega sodišča za leto 2018 ter predlog mnenja k poročilu o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2018.

ZAGREB - Seja Stalnega skupnega odbora visokih predstavnikov za nasledstvo držav naslednic **SFRJ**.

LJUBLJANA - Novinarska konferenca pred dnevom slovenske hrane in tradicionalnim slovenskim zajtrkom (15. 11.).

LJUBLJANA - Poslovni zajtrk AmCham o virtualni realnosti, umetni inteligenci in obogateni resničnosti.

LJUBLJANA - Na **GZS** bo potekal posvet Dan delodajalcev 2019 na temo sodobnega plačnega modela.

POSTOJNA - Novinarska konferenca Postojnske jame o poslovanju v letu 2019 in načrtih za leto 2020.

LJUBLJANA - Odprtje konference o trajnostni poslovni transformaciji, ki jo organizira agencija Spirit.

MARIBOR - Predstavitev projekta Vida za pomoč slovenskim starostnikom v organizaciji društva za promocijo humanitarne dejavnosti Humanitarček.

LJUBLJANA - Začetek Ljubljanskega mednarodnega filmskega festivala (Liffe) s projekcijo filma režiserja Abela Ferrare z naslovom Tommaso. (do 24.)

LJUBLJANA - Študentska konferenca o odnosih z javnostmi.

ČETRTEK, 14. novembra

LJUBLJANA - Redna tedenska seja vlade.

LJUBLJANA - Posvet o podnebnem dogovoru, ki ga soorganizirajo **DZ**, **SAZU**, okoljsko ministrstvo in Umanotera.

Sodelovala bosta tudi predsednik **DZ** Dejan Židan in okoljski minister Simon Zajc.

LJUBLJANA - Preiskovalna komisija **DZ** o otroški kardiologiji bo zaslišala nekdanjo ministrico za zdravje Milojko Kolar Celarc in nekdanjo strokovno direktorico **UKC** Ljubljana Marijo Pfeifer.

LJUBLJANA - Odbora **DZ** za infrastrukturo, okolje in prostor ter za finance bosta na zahtevo poslanske skupine NSi obravnavala problematiko množičnega vrednotenja kmetijskih in gozdnih zemljišč.

LJUBLJANA - Nadaljevanje seje odbora **DZ** za finance, na kateri bodo med drugim obravnavali poročilo o izvrševanju javnih pooblastil **SID** za leto 2018 in finančni načrt Banke Slovenije za letos.

LJUBLJANA - Preiskovalna komisija **DZ** o ugotavljanju zlorab v zadevi Kangler bo zaslišala tožilca Elizabeto Györkös in Borisa Marčiča.

LJUBLJANA - Mandatno-volilna komisija **DZ** bo med drugim obravnavala predlog spremembe o sestavi in imenovanju članov preiskovalne komisije v zadevi Kangler,

PORTOROŽ - Poslovna konferenca Portorož o političnih nesoglasjih med državami glede gospodarske prevlade v svetu in tehnoloških spremembah. (še 15.)

LJUBLJANA - Osrednji del Kreativnega foruma Ljubljana, udeležili se ga bodo tudi ministri Miro Cerar, Zdravko Počivalšek in Zoran Poznič.

LJUBLJANA - Novinarska konferenca Spirita s predstavitvijo dogodkov za tuje investitorje v Sloveniji, ki bosta 26. 11.

PREVALJE - Pogovor v organizaciji Večera o gospodarskem pospešku Koroške z udeležbo ministra Zdravka Počivalška in predsednika **GZS** Boštjana Gorjupa.

LJUBLJANA - Konferenca o spletnem nakupovanju Ecommerce Day 2019 s podelitvijo nagrad spletni trgovec leta.

LJUBLJANA - Zavarovalnica Triglav bo skladno s finančnim koledarjem objavila poročilo o poslovanju v prvih devetih mesecih letos.

LUXEMBOURG - Eurostat bo objavil drugo oceno gospodarske rasti v območju evra in **EU** za tretje četrtletje.

LJUBLJANA - Novinarska konferenca Zveze društev diabetikov Slovenije ob svetovnem dnevu sladkorne bolezni o novih pristopih k zdravljenju.

LJUBLJANA - Mednarodni izobraževalni sejem, na katerem se bodo predstavile vodilne tuje univerze in srednje šole.

SANKT PETERBURG - Minister za kulturo Zoran Poznič se bo udeležil ruskega kulturnega foruma. (do 16.)

LJUBLJANA - Odprtje 26. bienala oblikovanja **BIO** 26 z naslovom Skupno znanje. (do 9. 2. 2020)

LJUBLJANA - Odprtje razstave dosežkov zgodnjega novega veka v Ljubljani (1500-1800).

LJUBLJANA - Obležitev dneva slovenskega znakovnega jezika z nagovorom predsednika **DZ** Dejana Židana in premiero dokumentarnega filma Jezik enakopravnosti.

JESENICE - Začetek festivala ljubiteljskih gledališč Čufarjevi dnevi. (do 20.)

LJUBLJANA - Slovenski festival vin. (še 15.)

LJUBLJANA - Na okrožnem sodišču obravnava v odškodninski tožbi predsednika **SDS** Janeza Janše, ki zaradi sodnega procesa Patria terja dobrih 900.000 evrov.

LJUBLJANA - Dan slovenskega znakovnega jezika.

PETEK, 15. novembra

LJUBLJANA - Odbor **DZ** za finance bo obravnaval dopolnjena predloga proračunov **RS** za leti 2020 in 2021, predlog zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojnin in predlog zakona o izvrševanju proračunov **RS** za leti 2020 in 2021.

BRUSELJ - Zasedanje ministrov **EU**, pristojnih za proračun, obravnavali bodo proračun **EU** za leto 2020.

LJUBLJANA - Minister Simon Zajc bo s Skupnostjo občin Slovenije podpisal sporazum o spodbujanju zmanjšanja uporabe plastičnega pribora v občinah.

LJUBLJANA - Dogodek Znanost sreča parlament, namenjen spodbudi informiranega in na znanju temelječega oblikovanja politik, v organizaciji **MIZŠ**, **DZ** in **JRC**.

ŠKOFJA LOKA - Posvet o prihodnosti **EU**, sodelovala bosta tudi zunanji minister Miro Cerar in bavarski minister za evropske in zvezne zadeve Florian Herrmann.

LJUBLJANA - Konferenca Dnevi evropskega prava, ki jo organizirata Inštitut za evropske študije in ljubljanska Pravna fakulteta.

LJUBLJANA - Statistični urad **RS** bo objavil septembrske podatke o plačah in vrednosti opravljenih gradbenih del.

LJUBLJANA - Petrol bo skladno s finančnim koledarjem objavil devetmesečno poročilo o poslovanju.

LUXEMBOURG - Eurostat bo objavil oktobrske podatke o inflaciji in septembrske podatke o zunanji trgovini v **EU**.

ŽELEZNIKI - Krekov večer v spomin na politika in domoljuba Ivana Omana (1929-2019), med drugim bodo sodelovali Janez Janša, Lojze Peterle, Marjan Podobnik.

LJUBLJANA - Sklepna prireditev ob 150-letnici gasilstva na Slovenskem, slavnostni govornik bo predsednik republike Borut Pahor.

LJUBLJANA - Začetek obdobja z zakonsko obvezno zimsko opremo na vozilih (do 15. marca).

LJUBLJANA - Tradicionalni slovenski zajtrk ob dnevu slovenske hrane.

LJUBLJANA - Okrogla miza STAkuba o klopnem meningoencefalitisu in zaščiti s cepljenjem.

LJUBLJANA - Festival noči in ognjenih ambientov Ana Plamenita 2019. (še 16.)

NOVA GORICA - Mednarodni festival sodobnih umetniških praks Pixelpoint. (do 23.)

SOBOTA, 16. novembra

MIREN-KOSTANJEVICA - Akcija sajenja dreves po avgustovskem uničujočem požaru v Parku miru na Cerju.

LJUBLJANA - Slovenski nogometaši se bodo v okviru kvalifikacij za **EP** 2020 pomerili z Latvijo.

LJUBLJANA - Začel se bo evropski teden zmanjševanja odpadkov. (do 24.)

LJUBLJANA - Mednarodni dan strpnosti.

NEDELJA, 17. novembra

MARIBOR - Kongres NSi, na katerem bodo med drugim potrjevali prenovljeni temeljni program stranke.

LJUBLJANA - Svetovni dan izseljencev.

LJUBLJANA - Mednarodni dan študentov.

Osnovni podatki

Čas objave: 8.11.2019 17:00

Kategorija: Napovedi dogodkov

Ključne besede: **NAPOVED, SLOVENIJA, TEDEN**

Avtor: tep/bst

Ekonomsko ogledalo: Rast gospodarske aktivnosti ostaja umirjena

Ker se rast povpraševanja iz tujine umirja, je rast izvozno usmerjenih delov slovenskega gospodarstva letos skromnejša. Medtem gospodinjstva še naprej povečujejo trošenje, precej visoka ostaja tudi rast zaposlenosti, v najnovejši številki publikacije Ekonomsko ogledalo ugotavlja Urad **RS** za makroekonomske analize in razvoj (Umar).

Rast proizvodnje predelovalnih dejavnosti, z izjemo visoko tehnološko zahtevnih panog, je bila v prvih osmih mesecih skromnejša kot lani, nižja je tudi rast izvoza večine proizvodov. Skupna rast blagovnega izvoza in uvoza sicer še ostaja visoka, predvsem zaradi večje trgovske in distribucijske aktivnosti pri medicinskih in farmacevtskih proizvodih, razmere v slovenskem gospodarstvu povzema Umar.

V poletnih mesecih se je upočasnila tudi rast izvoza in uvoza storitev, predvsem transportnih, kar je zmanjšalo rast celotne dejavnosti prometa.

V dejavnostih, povezanih predvsem z zasebno potrošnjo, se medtem aktivnost večinoma krepi. Še naprej se tako povečuje prodaja v trgovini na drobno z netrajnimi izdelki, prodaja trajnih pa ostaja visoka. Gospodinjstva so še okrepila tudi izdatke za storitve, povezane s preživljanjem prostega časa doma in v tujini. K visoki rasti v gostinstvu sicer prispevajo tudi tuji turisti, tuji izletniki in tranzitni potniki, pripominja Umar.

Rast razpoložljivega dohodka gospodinjstev pozitivno vpliva tudi na gradnjo stanovanjskih stavb, medtem ko se aktivnost v preostalih segmentih **gradbeništva** v zadnjih mesecih umirja. Najbolj intenziven je ta trend v gradnji nestanovanjskih stavb, kar na uradu povezujejo s poslabšanimi pričakovanji poslovnega sektorja in njegovo šibkejšo investicijsko aktivnostjo.

Zaupanje v **gradbeništvo** se še naprej poslabšuje, v zadnjih mesecih pa se je začelo slabšati tudi zaupanje potrošnikov. Ti so glede prihodnjih gospodarskih razmer v državi ter pričakovane brezposelnosti manj optimistični kot v preteklih mesecih. Zmanjševanje števila registriranih brezposelnih oseb se je v zadnjih mesecih upočasnilo. Tudi rast zaposlenosti se je upočasnila in je nižja kot lani, večinoma pa k njej prispeva zaposlovanje tujcev. V razmerah pomanjkanja (ustrezne) delovne sile in razmeroma nizke stopnje brezposelnosti je rast plač višja kot lani. K temu predvsem v zasebnem sektorju prispeva tudi dvig minimalne plače.

Ob nižji rasti produktivnosti se stroškovna konkurenčnost postopoma poslabšuje; rast stroškov dela na enoto proizvoda se je povišala, podobno kot v drugih evrskih državah izraziteje v predelovalnih dejavnostih.

Tako kot Banka Slovenije tudi Umar opaža nadaljevanje rasti kreditov, predvsem gospodinjstvom. Krediti gospodinjstvom zaležejo že za okoli 80 odstotkov celotnega neto prirasta kreditov domačim nebančnim sektorjem, najhitreje pa naraščajo potrošniška posojila. Nadaljuje se tudi rast vlog nebančnih sektorjev. Zaradi nizkih obrestnih mer rastejo predvsem vloge čez noč, ki predstavljajo več kot 70 odstotkov vseh vlog nebančnih sektorjev.

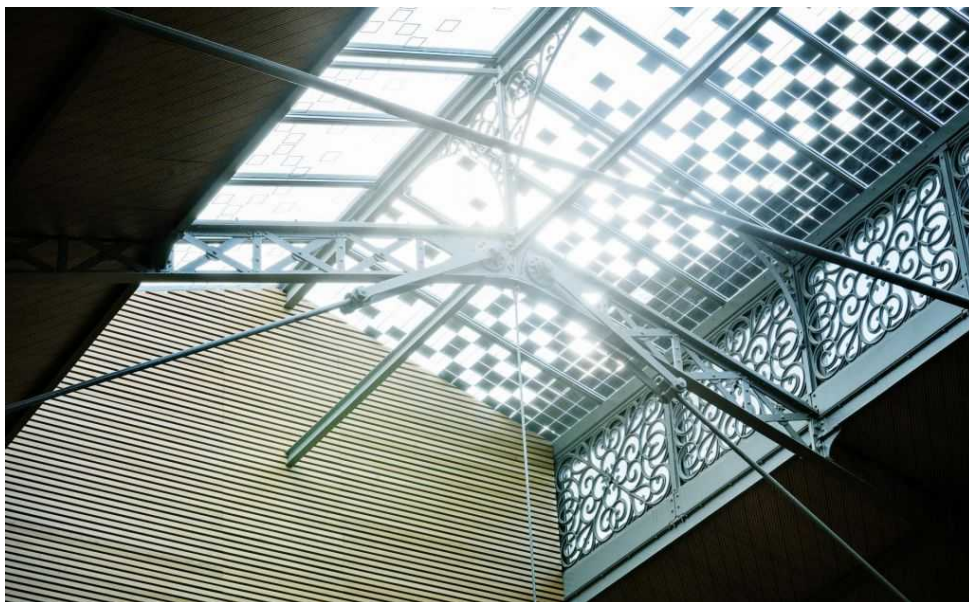
Javnofinančni presežek je bil v prvih devetih mesecih za več kot polovico nižji kot v enakem obdobju lani. Prihodki so se povečali manj kot v enakem obdobju lani, rast izdatkov pa se je okrepila in presega rast prihodkov.

Ljudje oblikujemo stavbe, potem te stavbe oblikujejo nas

Kaja Kovič

08. november 2019

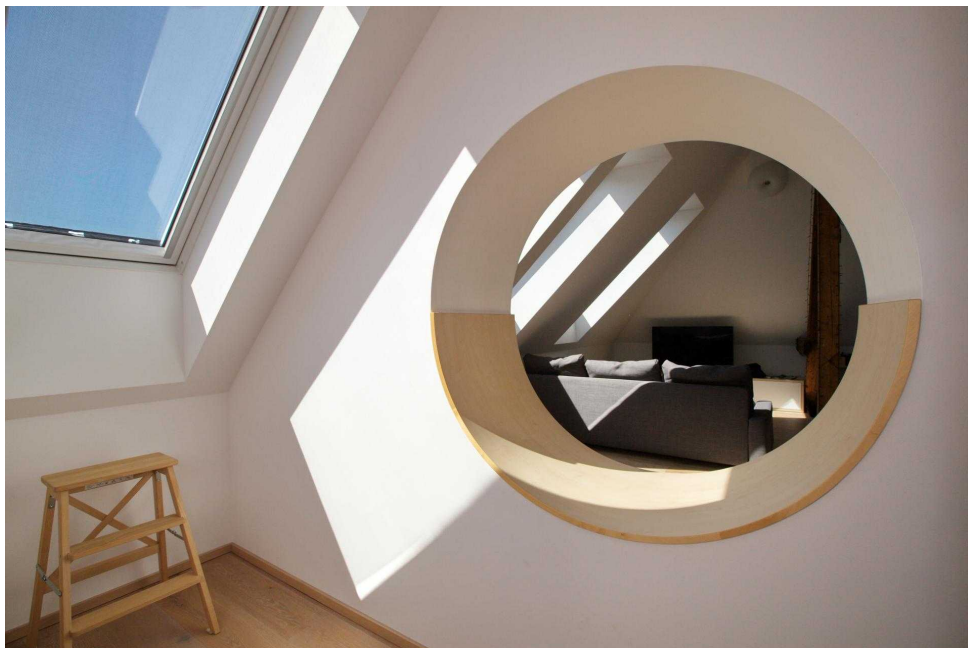
Naravni elementi v pisarni izboljšajo zdravje, počutje in produktivnost. Foto arhiv Velux

To je legendarni stavek britanskega politika Winstona Churchilla, ki postaja v kolesju vsesplošnega razvoja 21. stoletja vse bolj aktualen. Ob poudarjanju

pomembnosti človeka v svetu tehnologije, robotike, umetne inteligence in računalnikov se moramo vprašati, kako in kje živimo mi ... ljudje.

Ljudje preživljamo kar **90 odstotkov življenja v notranjih prostorih**, pove harvardski profesor dr. Joseph G. Allen, avtor knjige *Healthy Buildings: How Indoor Spaces Drive Performance and Productivity*.

»Medtem ko se borimo proti podnebnim spremembam, se posvetimo tudi vprašanju **kakovosti notranjih prostorov, v katerih bivamo in delamo**,« pobara na dogodku. »Evropejci si niti ne znate predstavljati, koliko ljudi v ZDA živi ali dela v prostorih brez naravne svetlobe in s slabim prezračevanjem.«

Smo »indoor generacija«, kar 90 odstotkov življenje preživimo v notranjosti. Foto Velux

Profesor, ki mu je pred leti uspelo v študijski program vključiti več predmetov o zdravih hišah, se je z ekipo profesorjev lotil znanstvene študije stavb, ki so jih v ZDA zgradili v zadnjih 30 letih. **Izraz sindrom bolnih stavb** sega v zgodnja osemdeseta leta, ko se je začela množična gradnja in z njo krčenje notranjih prostorov, ki ne dihaajo, problem pa ostaja še kako aktualen, saj je

povsod po svetu gradnja stavbe z več okni dražja od gradnje stavbe, ki ima več sten. To pa prinaša posledice, kot so bolezni **astma, alergije, bronhitis, spremembe na koži, bolniška odsotnost, manjše kognitivne sposobnosti, nižja stopnja občutka pripadnosti in varnosti, slabša koncentracija, manjša kreativnost in produktivnost, oteženo čustvovanje.**

Ljudje, ki delajo v pisarnah z več naravnih elementov, spijo bolje in dlje – kar 46 minut dlje kot tisti drugi.

S trkanjem na vest vseh, ki ustvarjamo, bivamo ali služujemo v zaprtih prostorih, je profesor Allen odprl četrti Veluxov Simpozij o zdravih stavbah v veličastni stavbi Le Carreau du Temple v središču Pariza.

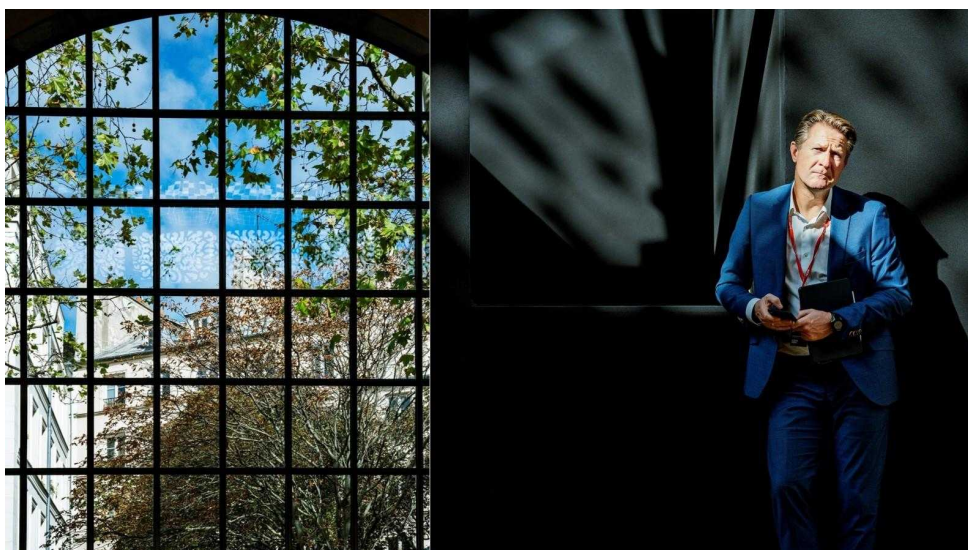
Prisluhnili so mu slovita imena iz sveta arhitekture, notranjega oblikovanja, **gradbeništva**, medicine, znanosti in vladnih organizacij. Več kot 600 udeležencem z vsega sveta so na dvodnevnem dogodku ***Velux Days in Paris:***

Daylight Symposium in Healthy Buildings

Day prikazali primere dobre prakse na področju gradnje pametnih in zelenih stavb, pri katerih imajo najpomembnejšo vlogo naravni elementi, kot so svetloba, zrak, primerna sobna temperatura. Ti namreč vplivajo na naše zdravje bolj kot zdravniki.

Kazalnik uspešnosti bo postal kazalnik zdravstvene učinkovitosti

Profesor dr. Allen je na simpoziju predstavil eksperiment *Vpliv zelenih stavb na kognitivne funkcije*, pri katerem so pod drobnogled vzeli nekaj poslovnih prostorov s skupaj 24 zaposlenimi in jim dva tedna dovajali večjo količino kisika s pogostejšim zračenjem, prenovili so ventilacijo in spremenili strukturo prostora. **Ljudje so dokazano na delovnem mestu začeli razmišljati hitreje, spremembe pri njih so se dogajale izjemno hitro**, saj so se znaki »okrevanja« poznali že v času eksperimenta.

Renovacije domov, šolskih objektov in ostalih prostorov, v katerih se zadržujejo otroci bi bilo treba podkrepiti s kvalitetnejšimi okni, prijaznejšimi notranjimi temperaturami, boljšim prezračevanjem in zvočno izolacijo. Foto Velux

Po njegovem mnenju bi morali strokovnjaki z več področij stopiti skupaj in izsiliti sodelovanje dveh disciplin, **gradbeništva** in zdravstva. Zazidano okolje z zaprtimi prostori (domovi, poslovni prostori, šole, bolnišnice, letala, laboratoriji) pogosto ni zdravo in to ne vpliva le na zdravje zaposlenih, temveč tudi zdravje podjetja, ko govorimo o pisarnah. V svoji knjigi pravi, da bo treba ključne kazalnike uspešnosti (key performance indicators) prevrednotiti **v kazalnike zdravstvene učinkovitosti** (health performance indicators), da bi bilo bolj jasno, v kakšnih razmerah zaposleni delajo in kako to vpliva na njihovo delo.

Nekaj dejstev:

Študija iz San Diega je pokazala, da v zaprtih

prostorih zadržujemo med 80 in 90 odstotki časa. Smo »indoor generacija«.

Indoor generacija se sooča s slabšo zbranostjo, slabšim delovnim ali šolskim uspehom, z več kariesa, počasnejšo rastjo in razvojem.

Slaba kakovost zraka v zaprtih prostorih povzroči simptome kot so draženje oči, nosu in grla, glavobol, vrtoglavico in izčrpanost, dolgotrajni učinki pa so lahko resnejši, na primer bolezni dihal, astma, kronična obstruktivna pljučna bolezen (KOPB) in srčne bolezni

Zrak, ki ga dihamo, je enako pomemben kot hrana, ki jo jemo, in voda, ki jo pijemo. Povprečna odrasla oseba vsak dan vdihne približno 15 000 litrov zraka.

Zrak v naših domovih je lahko 5-krat bolj onesnažen od zraka na prostem.

Razgled kot spodbuda k delu

Lisa Heschong, svetovalka in sodelavka pri Illuminating Engineering Society (ZDA), pa je dokazala, da sta pomemben dejavnik produktivnosti poleg dovoda zraka **tudi primerna svetloba in razgled** iz poslovnih in šolskih prostorov. V neodvisnem projektu, ki je nastal na njeno pobudo, je leta 2003 sodelovalo 105 zaposlenih v klicnih centrih, 201 raziskovalec in 9000 študentov. Vse udeležence so **preučevali tako v zaprtih prostorih brez oken kot v sodobnih pisarnah s pogledom na naravo.**

Prvi so bili v sobah s pogledom v naravo za 7 do 12 odstotkov hitrejši pri delu s telefonom kot prej, raziskovalci so bili bolj osredotočeni na delo in so naredili za 10 do 25 odstotkov manj napak kot prej, pri študentih pa so se kognitivne sposobnosti izboljšale za 7 do 30

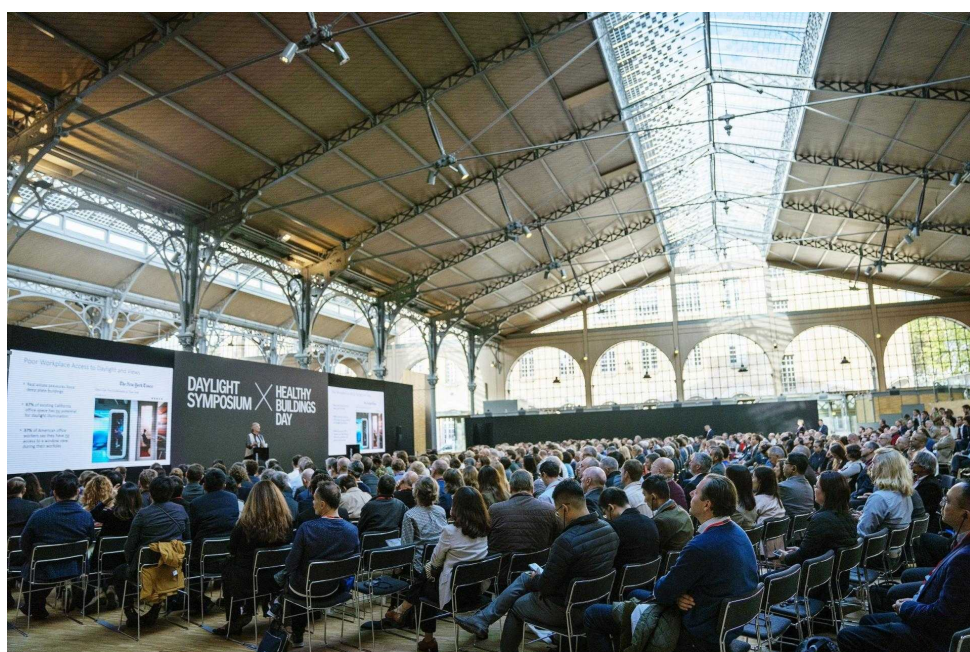
odstotkov, kar se je pokazalo predvsem pri matematiki in branju. Povedala je, da v ZDA kar dve tretjini delavcev nima pogleda iz pisarne in da delajo v popolnoma zaprtih prostorih, trend pa se lahko kaj kmalu razširi tudi v evropske in azijske države.

Pisarna kot v naravi

Raziskava, ki so jo izvedli World Green Building Council, International Well Building Institute in Human Spaces, je pokazala, kako pravzaprav vsi naravni elementi v pisarni izboljšajo zdravje, počutje in produktivnost. Ljudje, ki delajo v pisarnah z več naravnih elementov, spijo bolje in dlje – kar 46 minut dlje kot drugi. V poslovnih prostorih, v katerih so izboljšali naravno osvetlitev, sta

se produktivnost in prodaja povečali za tri do 40 odstotkov, kreativnost pa za 15 odstotkov. Na delovnih mestih v zelenih pisarnah so zaposleni za 6,5 odstotka manj odsotni zaradi bolezni, njihovo razpoloženje pa je boljše v primerjavi z zaposlenimi v

pisarnah s slabšo kakovostjo zraka ter manj dnevne svetlobe in zelenja. Dokazano doživljajo manj stresa, naravni elementi v pisarni pa imajo tudi več pozitivnih učinkov na srčno-žilni sistem in vid ter tvorbo vitamina D, serotonina, melatonina.

velux svetloba okna pisarne dom stavbe Foto Arhiv Velux

Prihodnost: kako bolne stavbe vplivajo na otroke?

V bolnih stavbah najbolj **trpijo otroci**, ki lahko posledice nezdravega življenjskega okolja čutijo vse življenje.

Podjetje Velux je na simpoziju predstavilo letošnji barometer zdravih domov v Evropi. Izsledki, ki jih je povzel direktor David Briggs, vzamejo dih. **Kar vsak tretji evropski otrok živi v slabih razmerah, to je skupaj 26 milijonov otrok.** Enajst milijonov jih biva v prostorih, ki jim pušča streha ali imajo slabo izolacijo, več kot štiri milijone v stanovanjih s premalo sončne svetlobe, skoraj šest milijonov otrok živi v slabo ogrevanih prostorih in več kot 13 milijonov jih trpi zaradi zvočnega onesnaženja.

Pojem Sindrom bolnih stavb sega v zgodnja osemdeseta Leta, a je problem aktualen še danes, saj je gradnja objektov z več okni dražja od gradnje objekta z več stenami.

Težave nastajajo zaradi gradnje nižje kakovosti in slabših gradbenih materialov, prostorske stiske, poleg tega v marsikateri stavbi nekatera stanovanja nimajo dovolj

dnevne svetlobe in svežega zraka. Posledice neustreznih bivalnih razmer, ki prizadenejo otroke, niso le bolezni, kot so bronhitis, astma, virusi, prehladi, ekcemi na koži, v akutnem in kroničnem stanju, temveč tudi precej zmanjšane kognitivne sposobnosti, koncentracija in ustvarjalnost, slabše počutje, manjša aktivnost, okrnjeno čustvovanje.

Vse naštetu vpliva na njihovo izobraževanje, saj evropski otroci zaradi sindroma bolnih stavb vsako leto **izostanejo od pouka kar 1,7 milijona dni, v Sloveniji skoraj pet tisoč dni**. Raziskava pokaže, da imamo pri nas največ težav s primerno osončenostjo prostorov, sledi zvočno onesnaženje, manj težav pa je s prenizkimi temperaturami.

Lep razgled je lahko spodbuda pri delu. Foto arhiv Velux

Briggs je končal pregled raziskave s pozivom k višjim standardom kakovosti notranjih prostorov, saj bi lahko pozitivno vplivali tudi na samo gospodarstvo Evrope. Pri prenovi domov, šol in drugih prostorov, v katerih se zadržujejo otroci, je treba poskrbeti za kakovostnejša okna, prijaznejše notranje temperature, boljše prezračevanje in zvočno izolacijo. V tem vidi tudi priložnost za izboljšanje zdravja in kakovosti življenja

družbe, upoštevanje trajnostih politik in zmanjševanje neenakosti, prihranek denarja na dolgi rok in prehod na zeleno energijo.

Kakšno svetlobo imate v pisarni?

Prof. dr. Romana Rozman z Medicinske fakultete

svetuje, naj bo v pisarni čim več naravne svetlobe, pri nočnem delu pa priporoča toplo svetlobo, v kateri je poudarjen rdeči del spektra.

Takšna ne prekine sinteze hormona teme melatonina. Na severu Evrope se ljudje pogosteje odločajo za toplejše tone svetlobe kot pri nas, saj so z raziskavami precej pred nami, kar je zelo logično glede na slabše svetlobne razmere, v katerih živijo. Obiskovalcem je svetovala, naj doma in v pisarni posnemajo sončno svetlobo, pri čemer naj bodo pozorni na jakost in temperaturo svetlobe ter njeno količino.

Arhitektura svetlobe prihaja v ospredje predvsem s konceptom kakovosti bivanja, pri katerem je nujno sodelovanje zdravniške in arhitekturne stroke. Ljudem, ki velikokrat delajo ponoči ali v izmenah, dr. Rozmanova toplo priporoča tudi gibanje najmanj trikrat na teden in več spanca.

Kako pomembna sta prezračevanje in pravilno dihanje za naše delo?

Dr. Matjaž Perk, predavatelj na Fakulteti za strojništvo, je priporočil dobre prezračevalne naprave, ki jih je mogoče vgraditi v stavbe, sicer pa svetuje redno zračenje, predvsem po dežju ali vetru, ko je zrak tudi zunaj bolj čist. Priporočil je tudi opremo iz naravnih materialov, kot so kamen, neobdelan les, steklo, kovina, tudi keramika. V t. i. bolnih stavbah se hitro pojavijo

**nizka produktivnost, slabo počutje, glavobol,
suhe sluznice in pekoče oči.**

Nove zelene zaveze EU

SK svetkapitala.delo.si/ikonomija/nove-zelene-zaveze-eu-246424

Foto Reuters

Ob rekordnih vročinskih valovih, ki so to poletje hromili Evropo, so podnebni aktivisti našli rešilno bilko: konservativno nemško politiko Ursulo von der Leyen. Tik preden je bila izbrana za naslednjo predsednico evropske komisije, se je nekdanja nemška obrambna ministrica zavezala, da bo v sto dneh od prevzema položaja uvedla »evropski zeleni dogovor« in oblikovala celostno vizijo prehoda, katerega cilj bo zmanjšati emisije ogljikovega dioksida, preprečiti nadaljnje segrevanje planeta in hkrati zagotoviti socialno pravičnost. Evropska komisija, izvršna veja EU, je že predstavila široko paleto mogočih metod za določitev cene emisij toplogrednih plinov, ki škodujejo podnebj, s čimer bodo zbrali denar za naložbe v varovanje podnebja. Pričakuje namreč, da bodo v boju proti podnebnim spremembam potrebni bilijoni in ne milijarde evrov.

Napovedi so pozdravili tako aktivisti kot mediji. Claudia Kemfert, vodilna raziskovalka podnebja v Berlinu, je predloge označila za »revolucionarne«. Revija *Forbes* je zapisala, da je tiste, ki na drugi strani Atlantika pozivajo k takšnemu dogovoru, »prehitela nemška konservativna političarka«. *Politico* pa je pisal, da »žal Evropska unija – v svoji institucionalni strukturi in političnem procesu – ne dopušča holističnega pristopa« in da je »zeleni dogovor von der Leynove od začetka obsojen na propad«. Po njihovem ambiciozni predlogi v najboljšem primeru končajo v rokah uradnikov, ki so naklonjeni zadevi, v najslabšem pa pri komisarjih, ki so odločeni, da jim ne bo uspelo.

Bilijonske naložbe v prihodnjem desetletju

Von der Leynova je nalogo o sklepanju novega zelenega dogovora prepustila Fransu Timmermansu, izvršnemu podpredsedniku za »Green New Deal« in komisarju za podnebne ukrepe. Med cilji je zmanjšanje izpustov ogljikovega dioksida. Timmermans bo moral v prvih sto dneh svojega mandata predlagati tudi prvi evropski podnebni zakon v zgodovini, s katerim bo uzakonjena ciljna vrednost – podnebna nevtralnost – za leto 2050. Sedanji cilj, da do leta 2030 zmanjšamo emisije za 40 odstotkov, ni dovolj – do leta 2030 naj bi zmanjšali emisije CO₂ za 50 odstotkov, morda celo 55 odstotkov.

Foto Reuters

Ta zakonodaja bo morala vključevati zavezo članic, da bo do leta 2050 stara celina postala ogljično nevtralna. To pomeni, da se bo moral Nizozemec Timmermans zanašati na države članice, da bodo soglasno podprle zastavljene cilje, ki pa jim nasprotujejo Češka, Estonija, Madžarska in Poljska.

Ursula von der Leyen bo predlagala tudi naložbeni načrt za trajnostno Evropo in nekatere dele Evropske investicijske banke spremenila v podnebno banko. Za to bo odgovoren podpredsednik komisije Valdis Dombrovskis, ki bo nadzoroval novo strategijo financiranja, ki bo temeljila na izdaji zelenih obveznic. Tako se bo v prihodnjem desetletju sprostilo za bilijon evrov naložb. Med drugim naj bi imeli prednost krožno gospodarstvo in čiste tehnologije.

Novemu komisarju za energetiko pa je predsednica sporočila, da bo moral povečati naložbe in preučiti, kako preusmeriti plačila z dolarjev na evre.

Spremembe se obetajo tudi na drugih področjih. Emisije morajo imeti ceno, saj bo to vplivalo na naše ravnanje, so prepričani zagovorniki predloga. Von der Leynova bo zato predlagala razširitev sistema za trgovanje z emisijami za pomorski sektor in postopno zmanjšanje brezplačnih pravic, ki se dodeljujejo letalskim prevoznikom. Prav tako bo predlagala njegovo nadaljnjo razširitev na promet in **gradbeništvo**. Z novim skladom za pravičen prehod na nizkoogljichnost pa naj bi EU pomagala najbolj prizadetim prebivalcem in regijam.

Nove obdavčitve za mala podjetja in potrošnike?

Toda potencialno najbolj eksplozivna bo razprava o predlogu »mejnega davka na ogljik« (carbon border tax) na uvoženo blago, ki ga je von der Leynova naročila komisarju za gospodarstvo Paolu Gentiloniju. Gentiloniju je zapisala, da je mejni davek eden od ukrepov, s katerimi bi

Green New Deal, termin, ki ga je Pulitzerjev nagrajenec Thomas Friedman prvič uporabil januarja 2007, ni mrlič, a nas bo stal zares veliko.

zagotovili enake konkurenčne pogoje za evropska podjetja in tako preprečili selitev virov ogljikovega dioksida. Nemški mediji so sicer poročali, da na svoji tiskovni konferenci von der Leynova ni želela govoriti o podrobnostih predlaganega davka in da je le namignila, kako bi bil lahko videti »Green New Deal«. Vendar kljub napovedim ostaja dejstvo, da na nacionalni ravni še ni bil sprejet noben tak ukrep.

Foto Reuters

Nova komisija, ki bo delo prevzela novembra, upa, da bo uvedla tarife za ogljikov dioksid. Načrt predvideva oceno trajnosti uvoza iz tretjih držav. Države in uvozniki s slabimi ocenami bodo ustrezno obdavčeni. Temu predlogu je sicer naklonjena Francija, je poročal nemški *Deutsche Welle* (DW), saj tarife na ogljikov dioksid obravnava kot sredstvo za krepitev evropske konkurenčnosti v primerjavi s Kitajsko in ZDA. Vendar se zdi, da je nemški finančni minister Olaf Scholz drugačnega mnenja. Shema se mu zdi zapletena, zaskrbljen je tudi, da bi to lahko privedlo do novih trgovinskih sporov z ZDA in Kitajsko. Vendar evropsko lobistično združenje BusinessEurope meni, da je koncept dajatve ali uvozne tarife za okolju škodljive izdelke izvedljiv.

Tudi avstrijski finančni minister Eduard Müller načrtu ne nasprotuje, a opozarja, da ga ne bo enostavno uresničiti. »Imamo Svetovno carinsko organizacijo, imamo zavezujoče pogodbe,« je dejal in dodal: »Kljub temu se moramo začeti pogovarjati.«

Po poročanju tujih medijev namerava Scholz razširiti trenutni sistem trgovanja z emisijami tako, da bi vanj vključili tudi manjša podjetja in celo potrošnike. »Imamo zelo uspešen evropski sistem trgovanja z emisijami, ki velja za velike industrijske družbe. Zdaj poskušamo ugotoviti, kako lahko omejimo ogljik v povezavi z mobilnostjo, kmetijstvom, ravnanjem z odpadki, ogrevanjem in malimi podjetji.« Omenil je tudi zamisel o davkih na vse letalske vozovnice v EU, kakor to že počne Nemčija, in dodal, da mora EU najti smiselno ceno za emisije ogljikovega dioksida.

Dolga pot do soglasja

Da podpore zavezam ne bo lahko doseči, je bilo videti že na zasedanju finančnih ministrov 28 članic EU, ki je septembra potekalo v Helsinkih. Zasedanje je bilo istega dne, ko so se vladajoče koalicijske stranke v Nemčiji sestale, da bi se odločile o podnebnih ukrepih, usmerjenih v prometni sektor. S tem bi zagotovili, da bo država dosegla cilje zmanjšanja emisij do leta 2030, kar bi stalo 75 milijard evrov, je poročal *Deutsche Welle* (DW). Namestnik finančnega ministra Jörg Kukies je na razpravi v Berlinu dejal, da so nedavni pogovori v Helsinkih o posodobitvi davčnih pravil razkrili globoke razlike med državami članicami EU. Čeprav finančni ministri EU razmišljajo, kako okrepiti železniški promet, na primer z nižjim davkom na dodano vrednost (DDV) za vozovnice, niso vsi na istem bregu. Finski predstavnik je poudaril, da je njihova država že »nevtalizirala svoje emisije ogljikovega dioksida«, poleg tega v okviru šestmesečnega predsedovanja EU plačujejo odškodnino za vse letalske prevoze, denar pa namenjajo za spodbujanje okoljskih projektov in sajenje dreves. »Poljski finančni minister je napovedal absoluten veto kakršnemu koli dodatnemu obdavčevanju premoga,« je besede Kukies povzel portal *Euronews*. Njegov malteški kolega je poudaril, da bi bila ideja o višjih davkih za lete v nasprotju z interesi katere koli otoške države, kot je njegova. Ciprski finančni minister je zagrozil, da bo blokiral vse poskuse uvedbe dodatnega obdavčenja ladijskega prometa. Francoski finančni minister Bruno Le Maire pa je v Helsinkih izrazil željo, da bi bil letalski sektor EU, ki je deležen davčnih in drugih olajšav, bolj konkurenčen letalskim prevoznikom, ki niso iz članic EU, in da bi prispeval več za boj proti podnebnim spremembam. Več južnih držav EU je pozvalo k izvzemu dolga, nastalega zaradi naložb v ukrepe za zaščito podnebja, iz vladnih bilanc stanja. Valdis Dombrovskis, evropski komisar, zadolžen za zagotavljanje stabilnosti evra, nasprotuje tej ideji. »Ne moremo se pretvarjati, da zeleni dolg ni dolg,« pravi. Po njegovem se lahko »pri odplačilu takšnega dolga pokaže določena mera fleksibilnosti. To smo že storili v preteklosti, zlasti v primeru Italije,« je njegove besede povzel *DW*. Francoski in luksemburški finančni minister pa sta pozvala k večji nemški podpori pri financiranju naložb v podnebju prijazne projekte. Olaf Scholz je očitno pod pritiskom, da vложи nekaj nemškega proračunskega presežka.

Zeleno razjezilo Američane

Razprava o novih zelenih davkih in zelenem novem dogovoru nikakor ni omejena le na staro celino. Zeleni novi dogovor je v središču ameriške predsedniške kampanje za volitve 2020. Bernie Sanders je podnebno krizo razglasil za nacionalno krizo in predstavil svojo različico dogovora – načrt v vrednosti 16,3 bilijona dolarjev, ki vključuje obsežne naložbe v obnovljive vire energije, zeleno infrastrukturo in denar za raziskave. Kako do tega denarja? Predlaga, da bi zmanjšali porabo za vojsko in sočasno povišali davek velikim korporacijam, je poročal britanski časnik *Guardian*.

Alexandria Ocasio-Cortez, ki je lani postala najmlajša ženska, kadar koli izvoljena v ameriški kongres, pa je s platformo demokratičnega socializma šla še korak dlje. V oddaji *60 Minutes* na televiziji CBS je dejala, da bi načrt prehoda s fosilnih goriv od ljudi zahteval, da »začnejo plačevati pravičen delež davkov«. To bi lahko pomenilo obdavčitev najbogatejših Američanov s stopnjo 60 do 70 odstotkov.

Foto Reuters

Njen Green New Deal vključuje pridobivanje vse več energije iz obnovljivih virov, gradnjo nacionalnega pametnega omrežja in odpravo industrijskih emisij toplogrednih plinov. Vendar ambiciozni cilji – tako glede podnebnih kot socialnih vprašanj – stanejo veliko več, kot lahko v ZDA zberejo z davki od premožnih, svari analitiki. Revija *Forbes* je na podlagi dosedanjih vlaganj zbrala odzive različnih sektorjev in ocenila, da bi predlagana širitev vlaganja v obnovljive vire energije na 100 odstotkov po mnenju cenjenega fizika Christopherja Clarka stala približno dva bilijona dolarjev ali približno 200 milijard dolarjev na leto v desetih letih. Za gradnjo pametnega električnega omrežja bi po mnenju Inštituta za električno energijo v desetih letih morali nameniti približno 400 milijard dolarjev ali 40 milijard dolarjev na leto. Za odpravo industrijskih emisij bi v desetih letih potrebovali 1,1 bilijona dolarjev ali približno 110 milijard dolarjev na leto. Za nadgradnjo vsakega doma in industrijske stavbe v energetske učinkovite bi v desetih letih porabili približno 2,5 bilijona dolarjev ali približno 250 milijard dolarjev na leto.

Seveda to ne pomeni, da je Green New Deal, termin, ki ga je Pulitzerjev nagrajenec Thomas Friedman prvič uporabil januarja 2007, mrlič, preden je sploh zaživel. Amerika se v zadnjem obdobju ne nazadnje sooča z vročimi leti in drugimi podnebnimi nevšečnostmi (tako kot Evropa in pravzaprav ves svet). A že tedaj je Friedman priznal, da rešitve ne bodo enostavne, kot so upali politiki. Potrebni bodo denar, trud in razburjenje. Pa ne le industrije, ki je bila v ZDA vedno zelo radodarna s prispevki za volilne kampanje, ampak širše javnosti, ki zahteva spremembe.

Kemis mora nelegalno zgrajeni podzemni rezervoar odstraniti do 15. aprila

Inšpektorat RS za okolje in prostor je z odločbo z dne 14. oktobra Kemisu naročil, da mora nelegalni objekt, podzemni rezervoar za požarno vodo, v sklopu reciklažnega centra na Vrhniku odstraniti do 15. aprila 2020, so danes sporočili z okoljskega ministrstva. V primeru neizpolnitve te obveznosti bo stekel postopek izvršbe.

Gradbeni inšpektor okoljskega inšpektorata je v zadevi reciklažnega centa Kemis na Vrhniku 14. oktobra izdal delno odločbo za objekt C. Gre za podzemni armiranobetonski objekt za zajemanje vode skupaj z nadzemnim kontejnerjem iz montažnih panelov.

Kemis za objekt nima ne gradbenega ne uporabnega dovoljenja. **Gradbeni zakon** smatra tak objekt za nelegalen objekt, so pojasnili odločitve.

Podjetje mora nelegalni objekt na svoje stroške odstraniti do 15. aprila 2020. Če je nedovolen objekt priključen na gospodarsko in javno infrastrukturo, mora upravljalec priključke odklopiti, razen če so potrebni za izvršitev inšpekcijskih ukrepov ali pridobitev predpisanih dovoljenj.

V premeru neizpolnitve obveznosti odstranitve objekta se bo začel postopek izvršbe, ki se bo opravil po drugih osebah ali s prisilovitvijo, so dodali na ministrstvu.

V Kemisu so v okviru sanacije po požaru maja 2017 med drugim izvedli celovito nadgradnjo požarnega sistema, v okviru katere so celotno skladišče odpadkov pokrili z avtomatsko gasilno napravo na težko peno. Območje trdnih odpadkov in manj nevarnih tekočih odpadkov so ob tem pregradili v manjše požar-

ne sektorje, s čimer so fizično omejili širjenje plamena.

Po požaru sanirani objekt obsega odprto nadstrešnico, kjer se hranijo odpadki, prizidek k njej ter kot del novega avtomatskega gasilnega sistema na novo zgrajeni podzemni betonski rezervoar za požarno vodo z nadzemnim kontejnerjem. Slednjega bi Kemis lahko zgradil le na podlagi gradbenega dovoljenja, ki pa ga ni pridobil.

Gradbena inšpekcija je zato v začetku avgusta ugotovila, da so vsi trije po požaru obnovljeni objekti reciklažnega centra črna gradnja. Podjetje je obnovo izvedlo brez gradbenega dovoljenja, so ugotovili inšpektorji in Kemisu naložili odstranitev najpozneje do sredine prihodnjega leta. Prav tako so podjetju naložili takojšnjo prekinitev izvajanja dejavnosti v spornih objektih.

Po Kemisovi pritožbi je ministrstvo za okolje in prostor 9. septembra odločbo inšpektorata odpravilo in mu zadevo vrnilo v ponovni postopek. Ta naj bi novo odločitev izdal v roku enega meseca, ta rok pa je torej že potekel.

Zaenkrat je inšpektorat izdal le delno odločbo, v kateri je presodil, da je podzemni betonski rezervoar za požarno vodo, ki ga je Kemis zgradil v času sanacije po požaru leta 2017, črna gradnja. A ker ta objekt ni bistven za Kemisovo dejavnost, jo podjetje lahko opravlja še naprej.

Še zmeraj pa ni odločitve o drugih dveh objektih v okviru reciklažnega centra. Inšpektorat mora presoditi, ali sta bila po požaru le obnovljena ali pa zgrajena na novo.

Kemis je eno od dveh glavnih podjetij za obdelavo in izvoz nevarnih odpadkov v Sloveniji. V času, ko ni smel delovati, se je zato okrepila bojazen, da se bodo nevarni odpadki kopičili pri komunalah in v skladiščih podjetij.

STA

Ljudje oblikujemo stavbe, potem te stavbe oblikujejo nas

Kaja Kovič

08. november 2019

Naravni elementi v pisarni izboljšajo zdravje, počutje in produktivnost. Foto arhiv Velux

To je legendarni stavek britanskega politika Winstona Churchilla, ki postaja v kolesju vsesplošnega razvoja 21. stoletja vse bolj aktualen. Ob poudarjanju

pomembnosti človeka v svetu tehnologije, robotike, umetne inteligence in računalnikov se moramo vprašati, kako in kje živimo mi ... ljudje.

Ljudje preživljamo kar **90 odstotkov življenja v notranjih prostorih**, pove harvardski profesor dr. Joseph G. Allen, avtor knjige *Healthy Buildings: How Indoor Spaces Drive Performance and Productivity*.

»Medtem ko se borimo proti podnebnim spremembam, se posvetimo tudi vprašanju **kakovosti notranjih prostorov, v katerih bivamo in delamo**,« pobara na dogodku. »Evropejci si niti ne znate predstavljati, koliko ljudi v ZDA živi ali dela v prostorih brez naravne svetlobe in s slabim prezračevanjem.«

Smo »indoor generacija«, kar 90 odstotkov življenje preživimo v notranjosti. Foto Velux

Profesor, ki mu je pred leti uspelo v študijski program vključiti več predmetov o zdravih hišah, se je z ekipo profesorjev lotil znanstvene študije stavb, ki so jih v ZDA zgradili v zadnjih 30 letih. **Izraz sindrom bolnih stavb** sega v zgodnja osemdeseta leta, ko se je začela množična gradnja in z njo krčenje notranjih prostorov, ki ne dihaajo, problem pa ostaja še kako aktualen, saj je

povsod po svetu gradnja stavbe z več okni dražja od gradnje stavbe, ki ima več sten. To pa prinaša posledice, kot so bolezni **astma, alergije, bronhitis, spremembe na koži, bolniška odsotnost, manjše kognitivne sposobnosti, nižja stopnja občutka pripadnosti in varnosti, slabša koncentracija, manjša kreativnost in produktivnost, oteženo čustvovanje.**

Ljudje, ki delajo v pisarnah z več naravnih elementov, spijo bolje in dlje – kar 46 minut dlje kot tisti drugi.

S trkanjem na vest vseh, ki ustvarjamo, bivamo ali službujemo v zaprtih prostorih, je profesor Allen odprl četrti Veluxov Simpozij o zdravih stavbah v veličastni stavbi Le Carreau du Temple v središču Pariza.

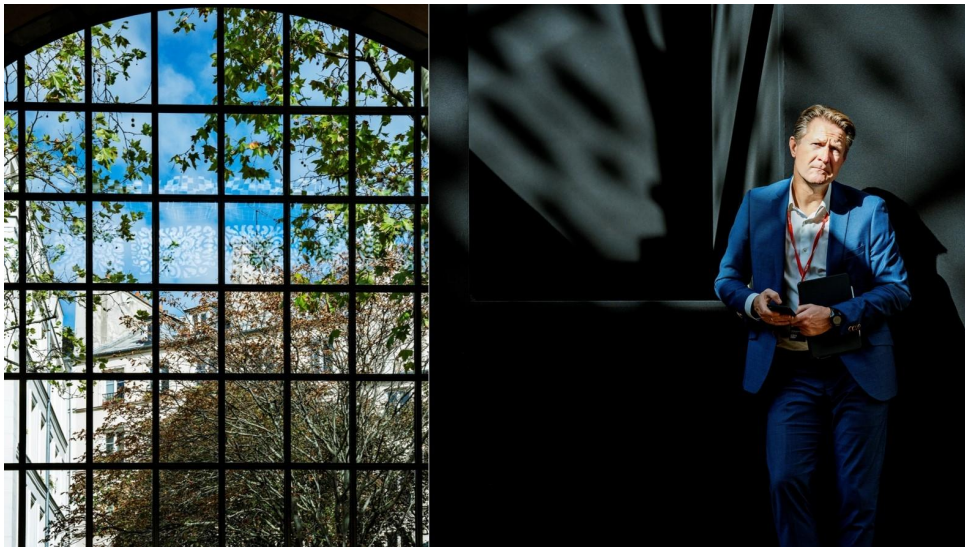
Prisluhnili so mu slovita imena iz sveta arhitekture, notranjega oblikovanja, **gradbeništva**, medicine, znanosti in vladnih organizacij. Več kot 600 udeležencem z vsega sveta so na dvodnevnem dogodku ***Velux Days in Paris:***

Daylight Symposium in Healthy Buildings

Day prikazali primere dobre prakse na področju gradnje pametnih in zelenih stavb, pri katerih imajo najpomembnejšo vlogo naravni elementi, kot so svetloba, zrak, primerna sobna temperatura. Ti namreč vplivajo na naše zdravje bolj kot zdravniki.

Kazalnik uspešnosti bo postal kazalnik zdravstvene učinkovitosti

Profesor dr. Allen je na simpoziju predstavil eksperiment *Vpliv zelenih stavb na kognitivne funkcije*, pri katerem so pod drobnogled vzeli nekaj poslovnih prostorov s skupaj 24 zaposlenimi in jim dva tedna dovajali večjo količino kisika s pogostejšim zračenjem, prenovili so ventilacijo in spremenili strukturo prostora. **Ljudje so dokazano na delovnem mestu začeli razmišljati hitreje, spremembe pri njih so se dogajale izjemno hitro**, saj so se znaki »okrevanja« poznali že v času eksperimenta.

Renovacije domov, šolskih objektov in ostalih prostorov, v katerih se zadržujejo otroci bi bilo treba podkrepiti s kvalitetnejšimi okni, prijaznejšimi notranjimi temperaturami, boljšim prezračevanjem in zvočno izolacijo. Foto Velux

Po njegovem mnenju bi morali strokovnjaki z več področij stopiti skupaj in izsiliti sodelovanje dveh disciplin, **gradbeništva** in zdravstva. Zazidano okolje z zaprtimi prostori (domovi, poslovni prostori, šole, bolnišnice, letala, laboratoriji) pogosto ni zdravo in to ne vpliva le na zdravje zaposlenih, temveč tudi zdravje podjetja, ko govorimo o pisarnah. V svoji knjigi pravi, da bo treba ključne kazalnike uspešnosti (key performance indicators) prevrednotiti **v kazalnike zdravstvene učinkovitosti** (health performance indicators), da bi bilo bolj jasno, v kakšnih razmerah zaposleni delajo in kako to vpliva na njihovo delo.

Nekaj dejstev:

Študija iz San Diego je pokazala, da v zaprtih

prostorih zadržujemo med 80 in 90 odstotki časa. Smo »indoor generacija«.

Indoor generacija se sooča s slabšo zbranostjo, slabšim delovnim ali šolskim uspehom, z več kariesa, počasnejšo rastjo in razvojem.

Slaba kakovost zraka v zaprtih prostorih povzroči simptome kot so draženje oči, nosu in grla, glavobol, vrtoglavico in izčrpanost, dolgotrajni učinki pa so lahko resnejši, na primer bolezni dihal, astma, kronična obstruktivna pljučna bolezen (KOPB) in srčne bolezni

Zrak, ki ga dihamo, je enako pomemben kot hrana, ki jo jemo, in voda, ki jo pijemo. Povprečna odrasla oseba vsak dan vdihne približno 15 000 litrov zraka.

Zrak v naših domovih je lahko 5-krat bolj onesnažen od zraka na prostem.

Razgled kot spodbuda k delu

Lisa Heschong, svetovalka in sodelavka pri Illuminating Engineering Society (ZDA), pa je dokazala, da sta pomemben dejavnik produktivnosti poleg dovoda zraka **tudi primerna svetloba in razgled** iz poslovnih in šolskih prostorov. V neodvisnem projektu, ki je nastal na njeno pobudo, je leta 2003 sodelovalo 105 zaposlenih v klicnih centrih, 201 raziskovalec in 9000 študentov. Vse udeležence so **preučevali tako v zaprtih prostorih brez oken kot v sodobnih pisarnah s pogledom na naravo.**

Prvi so bili v sobah s pogledom v naravo za 7 do 12 odstotkov hitrejši pri delu s telefonom kot prej, raziskovalci so bili bolj osredotočeni na delo in so naredili za 10 do 25 odstotkov manj napak kot prej, pri študentih pa so se kognitivne sposobnosti izboljšale za 7 do 30

odstotkov, kar se je pokazalo predvsem pri matematiki in branju. Povedala je, da v ZDA kar dve tretjini delavcev nima pogleda iz pisarne in da delajo v popolnoma zaprtih prostorih, trend pa se lahko kaj kmalu razširi tudi v evropske in azijske države.

Pisarna kot v naravi

Raziskava, ki so jo izvedli World Green Building Council, International Well Building Institute in Human Spaces, je pokazala, kako pravzaprav vsi naravni elementi v pisarni izboljšajo zdravje, počutje in produktivnost. Ljudje, ki delajo v pisarnah z več naravnih elementov, spijo bolje in dlje – kar 46 minut dlje kot drugi. V poslovnih prostorih, v katerih so izboljšali naravno osvetlitev, sta

se produktivnost in prodaja povečali za tri do 40 odstotkov, kreativnost pa za 15 odstotkov. Na delovnih mestih v zelenih pisarnah so zaposleni za 6,5 odstotka manj odsotni zaradi bolezni, njihovo razpoloženje pa je boljše v primerjavi z zaposlenimi v

pisarnah s slabšo kakovostjo zraka ter manj dnevne svetlobe in zelenja. Dokazano doživljajo manj stresa, naravni elementi v pisarni pa imajo tudi več pozitivnih učinkov na srčno-žilni sistem in vid ter tvorbo vitamina D, serotonina, melatonina.

velux svetloba okna pisarne dom stavbe Foto Arhiv Velux

Prihodnost: kako bolne stavbe vplivajo na otroke?

V bolnih stavbah najbolj **trpijo otroci**, ki lahko posledice nezdravega življenjskega okolja čutijo vse življenje.

Podjetje Velux je na simpoziju predstavilo letošnji barometer zdravih domov v Evropi. Izsledki, ki jih je povzel direktor David Briggs, vzamejo dih. **Kar vsak tretji evropski otrok živi v slabih razmerah, to je skupaj 26 milijonov otrok.** Enajst milijonov jih biva v prostorih, ki jim pušča streha ali imajo slabo izolacijo, več kot štiri milijone v stanovanjih s premalo sončne svetlobe, skoraj šest milijonov otrok živi v slabo ogrevanih prostorih in več kot 13 milijonov jih trpi zaradi zvočnega onesnaženja.

Pojem Sindrom bolnih stavb sega v zgodnja osemdeseta Leta, a je problem aktualen še danes, saj je gradnja objektov z več okni dražja od gradnje objekta z več stenami.

Težave nastajajo zaradi gradnje nižje kakovosti in slabših gradbenih materialov, prostorske stiske, poleg tega v marsikateri stavbi nekatera stanovanja nimajo dovolj

dnevne svetlobe in svežega zraka. Posledice neustreznih bivalnih razmer, ki prizadenejo otroke, niso le bolezni, kot so bronhitis, astma, virusi, prehladi, ekcemi na koži, v akutnem in kroničnem stanju, temveč tudi precej zmanjšane kognitivne sposobnosti, koncentracija in ustvarjalnost, slabše počutje, manjša aktivnost, okrnjeno čustvovanje.

Vse naštetu vpliva na njihovo izobraževanje, saj evropski otroci zaradi sindroma bolnih stavb vsako leto **izostanejo od pouka kar 1,7 milijona dni, v Sloveniji skoraj pet tisoč dni**. Raziskava pokaže, da imamo pri nas največ težav s primerno osončenostjo prostorov, sledi zvočno onesnaženje, manj težav pa je s prenizkimi temperaturami.

Lep razgled je lahko spodbuda pri delu. Foto arhiv Velux

Briggs je končal pregled raziskave s pozivom k višjim standardom kakovosti notranjih prostorov, saj bi lahko pozitivno vplivali tudi na samo gospodarstvo Evrope. Pri prenovi domov, šol in drugih prostorov, v katerih se zadržujejo otroci, je treba poskrbeti za kakovostnejša okna, prijaznejše notranje temperature, boljše prezračevanje in zvočno izolacijo. V tem vidi tudi priložnost za izboljšanje zdravja in kakovosti življenja

družbe, upoštevanje trajnostih politik in zmanjševanje neenakosti, prihranek denarja na dolgi rok in prehod na zeleno energijo.

Kakšno svetlobo imate v pisarni?

Prof. dr. Romana Rozman z Medicinske fakultete

svetuje, naj bo v pisarni čim več naravne svetlobe, pri nočnem delu pa priporoča toplo svetlobo, v kateri je poudarjen rdeči del spektra.

Takšna ne prekine sinteze hormona teme melatonina. Na severu Evrope se ljudje pogosteje odločajo za toplejše tone svetlobe kot pri nas, saj so z raziskavami precej pred nami, kar je zelo logično glede na slabše svetlobne razmere, v katerih živijo. Obiskovalcem je svetovala, naj doma in v pisarni posnemajo sončno svetlobo, pri čemer naj bodo pozorni na jakost in temperaturo svetlobe ter njeno količino.

Arhitektura svetlobe prihaja v ospredje predvsem s konceptom kakovosti bivanja, pri katerem je nujno sodelovanje zdravniške in arhitekturne stroke. Ljudem, ki velikokrat delajo ponoči ali v izmenah, dr. Rozmanova toplo priporoča tudi gibanje najmanj trikrat na teden in več spanca.

Kako pomembna sta prezračevanje in pravilno dihanje za naše delo?

Dr. Matjaž Perk, predavatelj na Fakulteti za strojništvo, je priporočil dobre prezračevalne naprave, ki jih je mogoče vgraditi v stavbe, sicer pa svetuje redno zračenje, predvsem po dežju ali vetru, ko je zrak tudi zunaj bolj čist. Priporočil je tudi opremo iz naravnih materialov, kot so kamen, neobdelan les, steklo, kovina, tudi keramika. V t. i. bolnih stavbah se hitro pojavijo

**nizka produktivnost, slabo počutje, glavobol,
suhe sluznice in pekoče oči.**

Brezplačni ogled dobre prakse v Avstriji - polimerni materiali in avtomobilska industrija

28. 11. 2019 - 29. 11. 2019

Avstrija, Inštitut AVL (Gradec) in Wood K Plus in LIT-Factory (Linz)

Datum: 28. in 29. november 2019

Dvodnevno ekskurzijo boste začeli na inštitutu AVL v Gradcu. AVL je največje globalno neodvisno podjetje za razvoj, simulacijo in testiranje pogonskih sistemov (hibrid, pogonski

motor, menjalnik, električni pogon, baterije, gorivne celice in krmilna tehnologija) za osebna vozila, gospodarska vozila, **gradbeništvo**, velike motorje in njihovo integracijo v vozilo. Skupaj ima kar 10.000 zaposlenih, od tega na lokaciji v Gradcu 4.000. Kot svetovni tehnološki vodja AVL zagotavlja celovita in integrirana razvojna okolja, merilne in preskusne sisteme ter najsodobnejše metode simulacije. Kot pionir na področju inovativnih rešitev, kot so različne strategije elektrifikacije pogonskih sklopov, AVL vedno bolj prevzema nove naloge na področju avtonomne vožnje (povezljivost, ADAS, CCAD itd.).

Naslednji dan si boste v Linzu ogledali dve raziskovano-razvojni instituciji, in sicer Wood K Plus in LIT-Factory. Wood K Plus je vodilni raziskovalni institut na področju lesa in lesnih obnovljivih virov v Evropi. Raziskujejo materiale in procesne tehnologije po celotni verigi vrednosti - od končnih surovin do končnih izdelkov. V okviru ekskurzije si boste ogledali laboratorije in dobili vpogled predvsem v razvoj biokompozitov s polimerno in duroplastično matrico za različne aplikacije in del, ki se ukvarja z biotehnologijo in kemijo lesa. Nato si boste v neposredni bližini ogledali še LIT-Factory. LIT-Factory, ki se nahaja na Univerzi Johannesesa Keplerja (JKU) v Linzu, je »tovarna« za izobraževanje, učenje in raziskovanje pametne predelave polimerov in digitalizacije. Ogledali si boste t.i. »Smart Extrusion hall«, »Smart Injection Hall« in »Smart Recycling Hall«.

Ogled bo vsekakor priložnost za navezovanje stikov med predstavniki podjetij iz industrije in strokovnjaki institucij, ki si jih boste ogledali ter s strokovnjaki Fakultete za tehnologijo polimerov. Ogled bodo vodili predstavniki Fakultete za tehnologijo polimerov.

Udeležba je brezplačna.

Rok za prijavo je najkasneje do **20. 11. 2019, do 12. ure** oziroma **do zapolnitve razpoložljivih mest.**

Dodatne informacije in prijave